Lekcje:

Niepotrzebne

Scenariusz 1
Zarządzanie sobą

Przygotowali:
Joanna Obuchowska
Maciej Jonek

#lekcjeniepotrzebne
#takuczę

Instagram Live
@maciejjonek

Lekcje niepotrzebne to spotkania nauczycieli na instagramowym live, podczas nauczyciele, przygotowują lekcję, której tematyka i założenia nie wynikają bezpośrednio z podstawy programowej. Temat zostaje wybrany na początku spotkania, spośród propozycji zebranych z różnych źródeł (głównie z odpowiedzi na pytania zadane w mediach społecznościowych). Następnie, używając swojego warsztatu, nauczyciele planują przeprowadzenie lekcji na dany temat. Wybierają grupę docelową oraz warunki potrzebne do przeprowadzenia zajęć. Rozmowa ma na celu przedstawienie warsztatu pracy nauczyciela i spędzanie czasu w przyjaznej atmosferze, nawiązanie i ukazanie form współpracy w kręgu zawodowym oraz dzielenia się doświadczeniem i wiedzą.
Uważamy, że wypracowany podczas rozmowy scenariusz lekcji może być przydatny, dlatego udostępniamy luźną notatkę z naszych ustaleń.

Przygotowali:

Joanna Obuchowska - magister pedagogiki szkolnej i zdolności, terapeuta pedagogiczny, pedagog kreatywności. Autorka projektów “Wymiana nauczycielska - rozmowy międzynarodowe” oraz “Metodyczna degustacja”. Zajmuję się dziennikarstwem edukacyjnym, podróżami i szeroko pojętym propagowaniem idei oddolnej budowy raju edukacyjnego.
Kontakt:
e-mail: educationaleden@gmail.com
Instagram: @educationaleden
web: http://educationaleden.pl

EDUCATIONAL EDEN

Maciej Jonek - psycholog, nauczyciel, entuzjasta komunikacji i budowania relacji w edukacji. Prowadzę zajęcia dla uczniów, nauczycieli, rodziców.
Kontakt:
e-mail: kontakt@maicejjonek.pl
Instagram: @maciejjonek
web: http://maciejjonek.pl

maciejjonek.pl

Projekt graficzny: **Oskar Orfin**

Rozmowa odbyła się 15.05.2019 o 20.00
Nagranie rozmowy dostępne na:
Youtube: https://youtu.be/DX1qMqBepgE
Podcast: Anchor

Format #lekcjeniepotrzebne, powstał jako efekt inspiracji akcji #takuczę, Uli Jasieńskiej, która postanowiła pisać o codziennej pracy nauczyciela. Jej pomysł wywołał ciepłą, wspierającą i merytoryczną dyskusję o tym, czym naprawdę zajmuje się nauczyciel.

Dołącz do grupy na Facebooku
facebook.com/groups/lekcjeniepotrzebne/

Cele zajęć:

Uczeń:

- Potrafi przeanalizować aktualne wydarzenia i poddać je refleksji,
- Rozpoznaje obszary swojego funkcjonowania (szkoła, rówieśnicy, rodzina, pasje oraz zdrowie i wartości),
- Identyfikuje obszar, w którym chce się rozwijać,
- Umiejętnie określa jak zadbać o pozostałe obszary,
- Rozmawia z grupą o swoich celach i sposobach osiągania ich,
- Pracuje efektywnie zarówno z całą grupą, w zespole jak i samodzielnie,
- Rozumie potrzeby innych, potrafi udzielić wsparcia,
- Wie kiedy prosić o pomoc.

Grupa: Uczniowie w wieku 10 lat (IV klasa szkoły podstawowej), ale niekoniecznie…[1]
Czas: Element całodziennego spotkania rozpoczynającego rok szkolny (np. Od 9.00 do 12.00)

Przebieg zajęć:

1. Ćwiczenie "Herbatka na przełamanie lodów" - uczniowie otrzymują od prowadzącego 2 karty z pytaniami dotyczącymi ich planów życiowych, np.: "Co jest najważniejszą rzeczą, którą robisz po szkole?", "Po czym poznajesz, że dobrze Ci idzie?" itp. Następnie uczniowie w parach odpowiadają na pytanie z jednej z kart oraz wysłuchują odpowiedzi na pytanie z karty kolegi/koleżanki. Na zakończenie krótkiego dialogu wymieniają się kartami uzyskując nowy zestaw 2 kart. Ćwiczenie powtarzają trzykrotnie, za każdym razem zmieniając partnera i pytania.

Rozmowa kierowana

to rozmowa, która wynika z pytań zadanych przez nauczyciela i jest swego rodzaju prowadzeniem działań metodą majeutyczną. W tej rozmowie „wydobywamy z uczniów ich wiedzę zakładając, że to z czym przyszli jest wystarczające do poradzenia sobie z tematem rozmowy

2. Rozmowa "kierowana" - celem tej rozmowy jest ustalenie, w którym z 4 obszarów znajdują się cele każdego z uczniów. Przydatne pytania w tej rozmowie to, np.: "Kto postawił sobie cel związany z ocenami?" lub "Kto chce się podzielić swoją odpowiedzią - i po niej - "gdzie byś ją umieścił". Proponujemy by na tablicy lub w innym widocznym miejscu umieścić odpowiedzi uczniów podzielone na kategorie **szkoła, rówieśnicy, rodzina, pasja**.

Szkoła	Rówieśnicy
Rodzina	Pasja

[1] Zadania można dostosować do innych grup wiekowych - zależy to tylko od kreatywności nauczyciela.

a. Praca zespołowa - W zespołach przygotujcie plakat, na którym znajdą się Wasze cele. Powinny być one opracowane w obszarze, który wybraliście, wraz ze sposobami osiągania tych celów w **krótkim terminie** (nie definiujemy ile to jest "krótki termin"). Następnie zaplanujcie jakie pytania, dotyczące realizowania tych celów chcecie zadać sobie sami na koniec każdego dnia (np.: "Czy ten cel już mnie nudzi?" albo, "Co dziś zrobiłem/ zrobiłam, żeby zrealizować ustalony cel?", "Czy mój cel został osiągnięty?")

Propozycja

Z naszego doświadczenia wynika, że lepiej przekazać instrukcje do zadania przed podziałem na zespoły, łatwiej wtedy utrzymać uwagę

b. Podział na zespoły - gdy uczniowie zaprezentują swoje odpowiedzi (punkt 2) można naturalnie przypisać ich do zespołów ze względu na to w jakim obszarze umieszczają najwięcej lub najważniejszy cel.

3. Praca zespołowa - uczniowie otrzymują pamiętniki (np. zeszyty lub specjalnie przygotowane pamiętniki) do pracy indywidualnej oraz duży papier na którym pracują wspólnie. Uczniowie formułują pytania, na które będą odpowiadać codziennie w swoich pamiętnikach (żeby nie odstraszać chłopców nazewnictwem możemy też nazwać notatnik "zeszytem codziennego monitoringu postępów" - na słowo "pamiętnik" możemy się spotkać z różną reakcją. Pytania te dotyczą realizacji samodzielnie postawionych celów.)

4. Kiedy uczniowie skończą pracę nad zadaniem z punktu 3 zapraszamy ich do dyskusji na temat zmiany planów. Celem tej dyskusji jest pokazanie, że plany ulegają zmianie ze względu na różne czynniki (np.: nową wiedzę, sytuację w domu, relacje z ludźmi - zarówno czynniki zewnętrzne jak i wewnętrzne). **Wspieramy i popieramy zmianę planów** lub ich udoskonalenia oraz zachęcamy do skrupulatnego notowania w pamiętniku tego, co się zdarzyło i jakie sytuacje, czy uczucia doprowadziły do takiego obrotu sytuacji. Podkreślamy, że **życie jest pełne zmian** i niespodziewanych wydarzeń, musimy się jednak nauczyć **wyciągać z nich wnioski** i szukać alternatyw.

5. Pogłębiona dyskusja - po zakończeniu planowania siadamy wspólnie z uczniami w kręgu. Ci, prezentują swoje plany oraz sposoby ich realizacji. Następnie pytamy ich o to, co jest dla nich ważne w obszarach, którymi się nie zajmowali. Ważne jest by zidentyfikowali to, co ich interesuje, jest dla nich ważne poza realizacją głównego celu (np.: "Zosi zależy na dobrych ocenach z filozofii i jednocześnie chce spędzać dużo czasu na ogródku z babcią"). Dodatkowo wprowadzamy **dwa obszary** (jeśli nie pojawiły się naturalnie wcześniej) - **zdrowie i wartości**. Kontynuujemy dyskusję tak, by każdy uczeń zaplanował sobie przynajmniej **jeden cel w każdym z obszarów** (np.: "Marek chce przeskoczyć kałużę na rowerze, więc jego główny cel znajduje się w obszarze pasje. Na koniec rozmowy określa również inne cele: szkoła - nauczyć się jak najwięcej o ptakach wędrownych; rodzina - pomóc bratu przygotować się do przeprowadzki do nowego pokoju w domu; rówieśnicy - znaleźć dwóch kolegów, z którymi będzie jeździł na rowerze; zdrowie - szykować sobie kanapki z pomidorem co rano; wartości - porozmawiać z różnymi ludźmi o tym, co to znaczy być porządnym")

6. Podsumowanie - na zakończenie dyskusji pytamy uczniów **do czego przyda im się to, czego dziś się nauczyli**; komu z ich otoczenia przydałoby się to czego się tego dnia nauczyli ("można zastosować tę samą metodę planowania do tego by Krzychu wbijał regularnie rangi w CS i żeby jego mama uczyła się słówek z języka hiszpańskiego":)), o czym, z dzisiejszych wydarzeń, chciałby porozmawiać z kimś z rodziny/ z przyjacielem.

Następne działania:

- Ustalenie z uczniami kolejności szukania wsparcia przy trudnościach w realizacji planów (zalecamy kolejność: najbliżsi, zespół, grupa, rodzice, nauczyciel),
- Przygotowanie plakatu na temat tego jak radzić sobie z kryzysem,
- Zajęcia dla rodziców, podczas których opowiemy o ustaleniach z lekcji i zachęcimy ich do aktywnego i regularnego wspierania ich dzieci w realizacji celów,
- Rozplanowanie codziennych 15-minutowych sesji, na koniec dnia, podczas których uczniowie wypełniają swoje dzienniki,
- Zaplanowanie spotkań ewaluacyjnych, np.: Co dwa tygodnie podczas godzin wychowawczych, na których omawiane będą postępy oraz zdarzenia, które wpłynęły na zmianę celów,
- Uczniowie mogą korzystać z indywidualnej, zespołowej i grupowej pomocy nauczyciela na specjalnych spotkaniach w trakcie roku szkolnego. Ważnym jest, by wprowadzić zasadę, że mniejsza grupa ma pierwszeństwo do tych konsultacji (tak by osoby pracujące samodzielnie najszybciej otrzymały uwagę i komunikat zwrotny nauczyciela).

Podziel się z nami swoimi wrażeniami! Może udało ci się poprowadzić zajęcia inspirowane naszym scenariuszem? Może studiujesz i chcesz się podzielić nowinkami z literatury w temacie, który poruszyliśmy? Może jesteś rodzicem i masz refleksję na temat tego, jak dany scenariusz mógłby wpłynąć na Twoje dziecko? A może jesteś uczniem i chcesz skomentować to, jak nasz scenariusz mógłby zadziałać w Twojej klasie? Pisz śmiało. Będzie nam miło usłyszeć Twoje zdanie.

Zastrzeżenie

Niniejszy scenariusz powstał jako notatka z rozmowy dwóch nauczycieli. Stanowiąc jedynie jej podsumowanie. Zdajemy sobie jednak sprawę z tego, że może on posłużyć jako inspiracja do prowadzenia podobnych zajęć. Chcemy zaznaczyć, że jesteśmy **przeciwni** stosowaniu scenariuszy **jako alternatywy dla** szukania własnych rozwiązań, stworzonych na podstawie relacji z uczniami i ich rodzicami. Zależy nam na wspieraniu warsztatu pracy nauczyciela. Uważamy, że stosowanie cudzych scenariuszy może uwstecznianie kompetencje i utrudniać budowanie skutecznych i profesjonalnych relacji z uczniami. Prosimy o to, by scenariusz nie był metodą do dystansowania się od relacji z uczniami, a raczej inspiracją do pogłębiania jej.
Co powiedziawszy udostępniamy niniejszy scenariusz na licencji Creative Commons: Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 4.0 Międzynarodowe (CC BY-SA 4.0).